

Sygn.akt I Cz 50/13

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lutego 2013r.

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Aleksandra Ratkowska

po rozpoznaniu w dniu 7 lutego 2013r. w Elblągu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Z. P.

przeciwko H. P.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Rejonowym w Ostródzie

z dnia 21 stycznia 2013r., sygn.akt IC 1340/12

p o s t a n a w i a :

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 21 stycznia 2013 r. Sąd Rejonowy w Ostródzie zwolnił Z. P. od kosztów sądowych częściowo tj. od opłat ponad kwotę 500 zł każdy oraz oddalił jego wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych w pozostałym zakresie.

W uzasadnieniu punktu II orzeczenia przywołano art.102 ust.1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2005r. Nr 167 poz.1398) zgodnie z którym zwolnienia od kosztów sądowych może domagać się osoba, która złoży oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania dla siebie i rodziny i wskazano, że oświadczenie złożone przez powoda uzasadniało częściowe uwzględnienie jego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych. Z oświadczenia tego wynika, że utrzymuje się on z emerytury w wysokości 2.040 zł netto i wynagrodzenia z tytułu umowy zlecenia w kwocie 1.205 zł netto miesięcznie. Nie posiada majątku ani oszczędności. Jednocześnie podał, iż miesięcznie przeznaczają kwotę 2.000 zł na spłatę zobowiązań kredytowych wobec banków. Posiadanie stałego dochodu oraz okoliczność, iż zobowiązania kredytowe nie mają pierwszeństwa przed kosztami sądowymi skutkowało uznaniem, iż powód jedynie w części może skorzystać z dobrodziejstwa zwolnienia od kosztów sądowych, które jest instytucją zastrzeżoną dla wypadków wyjątkowych.

Z tych przyczyn orzeczono jak w postanowieniu na podstawie art.101 ust.1 i 2 i art.102 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz.1398 ze zm.)

W zażaleniu na to postanowienie Z. P. domagał się jego zmiany i uwzględnienia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w całości.

Zarzucał błąd w ustaleniach faktycznych stanowiący podstawę orzeczenia, poprzez bezpodstawne przyjęcie, iż powód jest w stanie zaoszczędzić środki pieniężne na opłatę od pozwu bez uszczerbku dla jego sytuacji majątkowej, a co za tym idzie bez znacznego pogorszenia sytuacji życiowej.

Skarżący zarzucał w uzasadnieniu zażalenia, iż wbrew ocenie Sądu jego sytuacja materialna jest bardzo niekorzystna. Podniósł, iż Sąd Rejonowy nie odniósł się do tego, jaką część osiąganego dochodu pochłaniają zobowiązania powoda, które zostały zaciągnięte wspólnie z pozwaną w czasie trwania małżeństwa. Skarżący dodatkowo wskazał, iż jest osobą chorą i część dochodu przeznacza na leczenie i rehabilitację.

. Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jako nieuzasadnione nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego, iż skarżący nie wykazał za pomocą złożonego oświadczenia, że nie ma możliwości uiszczenia żadnych kosztów sądowych bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny z punktu widzenia obowiązującej regulacji prawnej. Zgodnie z art. 102 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2010r. Nr 90, poz. 594 ze zm.) zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Ocena złożonego oświadczenia należy do sądu i dokonywana jest zgodnie z ogólnymi zasadami wyznaczającymi sędziowskie uznanie i w tym wypadku zasady te nie zostały naruszone.

Trzeba zaznaczyć, iż słusznie przypomniał Sąd Rejonowy, iż ubiegający się o zwolnienie od kosztów winien przede wszystkim w każdym wypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach, do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny. Dla wydatków związanych z prowadzeniem procesu strona powinna znaleźć pokrycie w swych dochodach przez odpowiednie ograniczenie innych wydatków nie będących niezbędnymi dla utrzymania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 września 1984r., II CZ 104/84 oraz z dnia 24 lipca 1980r., I CZ 99/80). Wytaczając powództwo lub podejmując obronę strona powinna liczyć się z kosztami z tym związanymi i gromadzić potrzebne środki z dochodów uzyskiwanych w dłuższym okresie (vide: uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 14 października 1983r., I CZ 151/83, OSNC 1984/5/82). Dopiero gdyby poczynione w ten sposób oszczędności okazały się niewystarczające - może zwrócić się o pomoc państwa. Podkreślenia wymaga, iż zwolnienie od kosztów sądowych stanowi wyjątek od zasady ich tymczasowego ponoszenia przez osoby wnoszące do sądu pisma procesowe. Instytucja ta stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które ze względu na ich wyjątkowo trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny. W niniejszej sprawie należało podzielić stanowisko Sądu pierwszej instancji co do istnienia przesłanek do częściowego zwolnienia wnioskodawcy od kosztów sądowych. Sytuacja powoda tak z uwagi na posiadanie stałego dochodu, jak również zobowiązań kredytowych może być uznana za dość typową. Podkreślenia wymaga przy tym, iż pogorszenie sytuacji życiowej strony wskutek uiszczenia kosztów sądowych i uszczerbek dla sytuacji majątkowej nie jest – jak to ujmuje skarżący – wyznacznikiem tego, czy powinna znaleźć wobec strony zastosowanie wyjątkowa instytucja zwolnienia od kosztów sądowych, gdyż ustawa odnosi się w tym zakresie do uszczerbku koniecznego utrzymania.

Z uwagi na powyższe na podstawie art. 385 k.p.c. i w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.